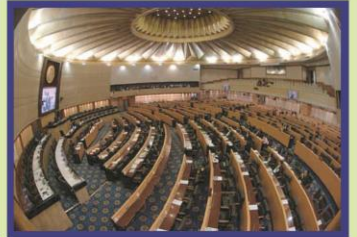

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘

วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๕๔/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้
สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒
ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน
ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ รวมทั้งแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ
ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๓ วรรคสาม มาตรา ๔๗
มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เพิ่มมาตรา ๕๗/๑
และมาตรา ๕๗/๒)

เหตุผล

โดยที่ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง โดยให้คดีแพ่งที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา แต่ระบบการอุทธรณ์
คดีแรงงานในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกา ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
หลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่ดังกล่าว ประกอบกับได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษขึ้น
เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษต่าง ๆ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา
ในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน
รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญ
ได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยาม คำว่า “ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ให้หมายความว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ และคำว่า “ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ให้หมายความว่า ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มบทนิยามมาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น และให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

๓. กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นผู้ชี้ขาด โดยให้คำชี้ขาดของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้เป็นที่สุด ในกรณีมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการโอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่น (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคสาม)

๔. กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗)

๕. กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๔ อุทธรณ์ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และเพิ่มมาตรา ๕๗/๑ และมาตรา ๕๗/๒)

๖. กำหนดบทบัญญัติรองรับเพื่อให้คดีที่ศาลแรงงานที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาและให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๘)

๗. กำหนดบทบัญญัติรองรับเพื่อให้แผนกคดีแรงงานในศาลฎีกาที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปตามความจำเป็นจนกว่าคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๙)

๘. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษยังไม่เปิดทำการการวินิจฉัยว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามมาตรา ๙ วรรคสอง และการชี้ขาดในกรณีที่ศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดี ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยหรือชี้ขาด คำวินิจฉัยและคำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๑๐)

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
.....

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) มีดังนี้

๑. เพื่อให้หลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
๒. การกำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย และให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด ทำให้เกิดความชัดเจนในกรณีเกิดปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น
๓. ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลมีความรวดเร็วและสร้างความเป็นเอกภาพในแนวคำพิพากษาและทำให้การบังคับสิทธิตามกฎหมายมีความชัดเจนและแน่นอน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมยิ่งขึ้น
๔. การกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการอุทธรณ์คดีแรงงานก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของกระบวนการยุติธรรม

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กรกฎาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศศิพรรณ พวงพันธ์	นิติกรชำนาญการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย	โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว)	๗
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)	
• คำชี้แจงความจำเป็นในการตราร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๑ -
• บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) เรื่องเสรีจที่ ๙๐๒/๒๕๕๘ (มิถุนายน ๒๕๕๘)	- ๓ -
• ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๖ -
• กระบวนการพิจารณาคดีแรงงาน	- ๗ -
- การพิจารณาคดีแรงงาน	- ๗ -
- ขั้นตอนในการดำเนินคดี	- ๘ -
- การอุทธรณ์คดีแรงงาน	- ๙ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- รายงานสถิติคดีค้างมา รับใหม่ เสร็จไป ของศาลชั้นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา - ๑๑ -
- สถิติคดีค้างมา คดีรับใหม่ คดีเสร็จไป และคดีค้างไปของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (มกราคม - พฤษภาคม) - ๑๒ -
- ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ - ๑๓ -
 - ระบบศาลแรงงานประเทศฟิลิปปินส์ - ๑๓ -
 - ระบบศาลแรงงานประเทศมาเลเซีย - ๑๔ -
 - ระบบศาลแรงงานในประเทศสิงคโปร์ - ๑๖ -
 - ระบบศาลแรงงานในประเทศอังกฤษ - ๑๙ -
 - ระบบศาลแรงงานในประเทศเยอรมัน - ๑๙ -

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๙๘๑ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์และฎีกา รวม ๙ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๑๕)
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑๖)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๒๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงาน ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ รวมทั้งแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๙ มาตรา ๓๓ วรรคสาม มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เพิ่มมาตรา ๕๗/๑ และมาตรา ๕๗/๒)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้คดีแพ่งที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา แต่ระบบการอุทธรณ์คดีแรงงานในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกา ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่ดังกล่าว ประกอบกับได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษต่าง ๆ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดบทนิยาม คำว่า “ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ให้หมายความว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ และคำว่า “ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ให้หมายความว่า ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มบทนิยามมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” และ “ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ศาลแรงงาน” และคำว่า “สมาคมายจ้าง” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

“ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ

“ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” หมายความว่า ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๒ กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น และให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ในท้องที่ที่ศาลแรงงานเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใดในท้องที่นั้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานไว้พิจารณาพิพากษา

ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ไม่ว่าปัญหานั้นจะเกิดขึ้นในศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ศาลนั้นรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวแล้วเสนอปัญหานั้นให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด”

๖.๓ กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้ชี้ขาด โดยให้คำชี้ขาดของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด ในกรณีมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการโอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่น (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคสาม)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ไม่ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ก่อนศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี คู่ความอาจร้องขอต่อศาลแรงงานที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ขอให้โอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่นที่มีเขตอำนาจได้ แต่จะต้องยกเหตุผลและความจำเป็นขึ้นอ้างอิงเมื่อศาลแรงงานพิจารณาเห็นสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นก็ได้ แต่ห้ามมิให้ศาลแรงงานออกคำสั่งเช่นว่านั้น เว้นแต่ศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไม่ยินยอมก็ให้ศาลแรงงานที่จะโอนคดีนั้นส่งเรื่องให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษชี้ขาดคำชี้ขาดของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด”

๖.๔ กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๕ กำหนดหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๔ อุทธรณ์
มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และเพิ่มมาตรา ๕๗/๑ และมาตรา ๕๗/๒)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในหมวด ๔ อุทธรณ์ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖
และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๔
อุทธรณ์และฎีกา

มาตรา ๕๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน ให้อุทธรณ์ได้เฉพาะ
ในข้อกฎหมายไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือ
คำสั่งนั้น

การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และ
ให้ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์
เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง
ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
โดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้

มาตรา ๕๖ ให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ในคดีแรงงานโดยเร็ว

ในการพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้ถือตามข้อเท็จจริง
ที่ศาลแรงงานได้วินิจฉัยมา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานฟังมายังไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมาย
ให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษสั่งให้ศาลแรงงานฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์
แจ้งไป แล้วส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ฟังใหม่จะเป็นผลให้คำพิพากษาเปลี่ยนแปลง
ก็ให้ศาลแรงงานพิพากษาคดีนั้นใหม่ และให้นำมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์
ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณา
และการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๗/๒ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๗/๒ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ
ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้
และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นฎีกา
มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖.๖ กำหนดบทบัญญัติรองรับเพื่อให้คดีที่ศาลแรงงานที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาและให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ คดีที่ศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา และให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา

บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลฎีกาก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา

๖.๗ กำหนดบทบัญญัติรองรับเพื่อให้แผนกคดีแรงงานในศาลฎีกาที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปตามความจำเป็นจนกว่าคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้แผนกคดีแรงงานในศาลฎีกาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปตามความจำเป็นจนกว่าคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

๖.๘ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษยังไม่เปิดทำการ การวินิจฉัยว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามมาตรา ๙ วรรคสอง และการชี้ขาดในกรณีที่ศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดี ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยหรือชี้ขาด คำวินิจฉัยและคำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษยังไม่เปิดทำการ การวินิจฉัยว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามมาตรา ๙ วรรคสอง และการชี้ขาดในกรณีที่ศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดีตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยและคำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด

การวินิจฉัยคดีว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอยู่แล้ว ศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น โดยความเห็นชอบของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอาจมีคำสั่งให้ถือตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ได้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

กับ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <hr/> <p>ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแรงงานและให้มี วิธีพิจารณาคดีแรงงาน</p> <p>จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr/> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง ศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน</p> <p>.....</p>	<p>เหตุผล</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”	
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	
<p>มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“ศาลแรงงาน” หมายความว่า ศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือศาลแรงงานจังหวัด</p> <p>“สมาคมนายจ้าง” หมายความว่า องค์การของนายจ้างที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์</p> <p>“สหภาพแรงงาน” หมายความว่า องค์การของลูกจ้างที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์</p>	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” และ “ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ศาลแรงงาน” และคำว่า “สมาคมนายจ้าง” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้</p> <p>“ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ</p> <p>“ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” หมายความว่า ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ</p>	<p>เพิ่มบทนิยามเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ</p> <p style="text-align: right;">ณ</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>มาตรา ๙ ในท้องที่ที่ศาลแรงงานเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใดในท้องที่นั้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานไว้พิจารณาพิพากษา</p> <p>ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดปัญหาขึ้นในศาลแรงงานหรือศาลอื่น ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด</p> <p>ในกรณีที่ปัญหาตามวรรคสองมีคำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอยู่แล้ว ศาลแรงงานหรือศาลอื่น โดยความเห็นชอบของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอาจมีคำสั่งให้ถือตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ได้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด</p>	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๙ ในท้องที่ที่ศาลแรงงานเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใดในท้องที่นั้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานไว้พิจารณาพิพากษา</p> <p>ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ไม่ว่าจะปัญหานั้นจะเกิดขึ้นในศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ศาลนั้น รอการพิจารณาคดีพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวแล้วเสนอปัญหานั้นให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมจากเดิมที่กำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัย กรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น เป็น กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย และให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด</p>
<p>มาตรา ๓๓ คำฟ้องคดีแรงงานให้เสนอต่อศาลแรงงานที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลแรงงานนั้น ถ้าโจทก์มีความประสงค์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลแรงงานที่โจทก์หรือจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลแรงงาน เมื่อโจทก์แสดงให้ศาลแรงงานเห็นว่า</p>		

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>การพิจารณาคดีในศาลแรงงานนั้น ๆ จะเป็นการสะดวก ศาลแรงงานจะอนุญาตให้โจทก์ยื่นคำฟ้องตามที่ขอนั้นก็ได้ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าสถานที่ที่ลูกจ้างทำงานเป็นที่ที่มูลคดีเกิดขึ้น</p> <p>ไม่ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาจะได้ดำเนินไปแล้ว เพียงใด ก่อนศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี คู่ความอาจร้องขอต่อศาลแรงงานที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ ขอให้โอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่นที่มีเขตอำนาจได้ แต่จะต้องยกเหตุผลและความจำเป็นขึ้นอ้างอิง เมื่อศาลแรงงานพิจารณาเห็นสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นก็ได้ แต่ห้ามมิให้ศาลแรงงานออกคำสั่งเช่นนั้น เว้นแต่ศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน</p> <p>ผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางชี้ขาด คำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ไม่ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ก่อนศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี คู่ความอาจร้องขอต่อศาลแรงงานที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ ขอให้โอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่นที่มีเขตอำนาจได้ แต่จะต้องยกเหตุผลและความจำเป็นขึ้นอ้างอิง เมื่อศาลแรงงานพิจารณาเห็นสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นก็ได้ แต่ห้ามมิให้ศาลแรงงานออกคำสั่งเช่นนั้น เว้นแต่ศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน</p> <p>“มาตรา ๔๗ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าบ่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม</p>	<p>กรณีมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการโอนคดีของศาลแรงงาน ให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้ชี้ขาด</p>
<p>มาตรา ๔๗ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานหรือศาลฎีกาขอให้มาให้ความเห็นและพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา ได้รับค่าบ่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักตามที่</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔๗ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าบ่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม</p>	<p>กำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออกระเบียบเกี่ยวกับสิทธิของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมาที่จะได้รับค่าบ่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พัก</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
ศาลแรงงานหรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควร	ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”	
<p style="text-align: center;">หมวด ๔ อุทธรณ์</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๕๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานให้อุทธรณ์ได้เฉพาะในข้อกฎหมายไปยังศาลฎีกาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น</p> <p>การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษา หรือคำสั่งและให้ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์</p> <p>เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลฎีกา</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในหมวด ๔ อุทธรณ์ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“หมวด ๔ อุทธรณ์และฎีกา</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>มาตรา ๕๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานให้อุทธรณ์ได้เฉพาะในข้อกฎหมายไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น</p> <p>การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์</p> <p>เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์</p>	<p>ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขระบบการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
<p>มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลฎีกาสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้</p>	<p>มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้</p>	
<p>มาตรา ๕๖ ให้ศาลฎีกาพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแรงงานโดยเร็ว</p> <p>ในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ให้ถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานได้วินิจฉัยมา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานฟังมายังไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมาย ให้ศาลฎีกาสั่งให้ศาลแรงงานฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่ศาลฎีกาแจ้งไป แล้วส่งสำนวนคืนศาลฎีกาโดยเร็ว</p> <p>ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ฟังใหม่จะเป็นผลให้คำพิพากษาเปลี่ยนแปลง ก็ให้ศาลแรงงานพิพากษาคดีนั้นใหม่ และให้นำมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๕๖ ให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแรงงานโดยเร็ว</p> <p>ในการพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ให้ถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานได้วินิจฉัยมา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานฟังมายังไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมาย ให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษสั่งให้ศาลแรงงานฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแจ้งไป แล้วส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษโดยเร็ว</p> <p>ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ฟังใหม่จะเป็นผลให้คำพิพากษาเปลี่ยนแปลงก็ให้ศาลแรงงานพิพากษาคดีนั้นใหม่ และให้นำมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	๒๑
<p>มาตรา ๕๗ ให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีแรงงานขึ้นในศาลฎีกาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานที่อุทธรณ์มาจากศาลแรงงาน</p> <p>ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม</p>	<p>มาตรา ๕๗ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษมีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติเดิม</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
ศาลฎีกาอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาคดีพิพาทคดีแรงงานได้		
	มาตรา ๕๗/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๗/๒ คำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้เป็นที่สุด	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการ แก้ไขปรับปรุงระบบอุทธรณ์และฎีกาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
	มาตรา ๕๗/๒ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ คดีชำนัญพิเศษให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาตามบทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลฎีกา ให้นำ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นฎีกามาใช้บังคับโดยอนุโลม”	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการ แก้ไขปรับปรุงระบบอุทธรณ์และฎีกาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
	มาตรา ๘ คดีที่ศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งก่อนวันเปิดทำการ ของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา และให้นำบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการ พิจารณาคดีพิพาทของศาลฎีกา บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีพิพาทของศาลแรงงานที่ค้าง พิจารณาอยู่ในศาลฎีกาก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงาน	กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการ อุทธรณ์คดีแรงงานก่อนวันเปิดทำการของ ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ เพื่อให้เกิดความ ต่อเนื่องของกระบวนการยุติธรรม

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
	และวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา	
	มาตรา ๙ ให้แผนกคดีแรงงานในศาลฎีกาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปตามความจำเป็นจนกว่า คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ศาลยุติธรรมจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น	๑ ค
	มาตรา ๑๐ ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่เปิดทำการ การวินิจฉัยว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามมาตรา ๙ วรรคสอง และการชี้ขาดในกรณีศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดี ตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและ วิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยหรือชี้ขาด คำวินิจฉัย และคำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด การวินิจฉัยคดีว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตาม วรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอยู่แล้ว ศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่นโดยความเห็นชอบของอธิบดีผู้พิพากษา ศาลแรงงานกลางอาจมีคำสั่งให้ถือตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ได้ คำสั่งของศาล ดังกล่าวให้เป็นที่สุด	กำหนดรองรับถึงกรณีที่มีปัญหาว่าคดีใด อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยัง ไม่เปิดทำการ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาล แรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
	<p>มาตรา ๑๑ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรา
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. *

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

สำนักงานศาลยุติธรรม

๓. ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากได้มีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้คดีแพ่งและคดีอาญาถึงที่สุดในระดับชั้นศาลอุทธรณ์และคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาก่อนเพื่อให้คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นคดีที่มีเหตุผลสมควรที่ต้องมีการทบทวนคำพิพากษาของศาลล่าง แต่ระบบการอุทธรณ์คดีศาลแรงงานกฎหมายบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาไม่สอดคล้องกับหลักการที่แก้ไขใหม่ ประกอบกับได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษต่าง ๆ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกันรวมทั้งแก้ไขวิธีการดำเนินคดีแรงงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

ไม่มี

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

การตราพระราชบัญญัตินี้ไม่เกิดภาระแก่คู่ความ

๖. ความพร้อมของรัฐ

ศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้

* ที่มา : สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานศาลยุติธรรม

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

วิธีการทำงานได้กำหนดให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเน้นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม

๙. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ไม่มี

๑๐. การรับพิจารณาความคิดเห็น

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้เห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๙๐๒/๒๕๕๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๖๗ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพิจารณา โดยมี ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และสภาพนายความเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) ของสำนักงานศาลยุติธรรม มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑.๑ เพิ่มบทนิยามคำว่า “ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” และ “ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ” เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

๑.๒ กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัย กรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้เป็นที่สุด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสอง และยกเลิกมาตรา ๙ วรรคสาม)

๑.๓ กำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นผู้ชี้ขาดคดีเมื่อมีกรณีพิพาท เกี่ยวกับการโอนคดีของศาลแรงงาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓)

๑.๔ กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษขอให้ความเห็น ได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามที่ศาลแรงงานเห็นสมควร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๗)

๑.๕ กำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษแผนกคดีแรงงานเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๔)

๑.๖ กำหนดให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานมีอำนาจสั่งทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๕)

๑.๗ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงาน และในการพิจารณาพิพากษาและชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงาน ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานฯ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

๑.๘ กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานให้เป็นที่สุด (เพิ่มมาตรา ๕๗/๑)

๑.๙ กำหนดให้การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงาน ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ (เพิ่มมาตรา ๕๗/๒)

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการอุทธรณ์และฎีกาในส่วนของคดีชำนาญพิเศษ โดยกำหนดให้การอุทธรณ์คำพิพากษาและคำสั่งในคดีชำนาญพิเศษสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษหรือศาลชั้นอุทธรณ์ได้ เพื่อให้ระบบการอุทธรณ์และฎีกาสอดคล้องกันทุกประเภทคดี จึงเห็นชอบกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการอุทธรณ์และฎีกาในส่วนของคดีชำนาญพิเศษ ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ

๒.๒ สำนักงบประมาณ

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า เพื่อให้การบริหารจัดการอัตรากำลังและพัฒนากำลังคนภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดให้มีกลไกในการควบคุมอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินการกิจ สำหรับภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายจากการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์และฎีกาในส่วนของคดีชำนาญพิเศษดังกล่าว เห็นสมควรให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาใช้จ่ายจากค่าธรรมเนียมศาลเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอขอให้พิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป

๒.๓ กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวงแรงงานมีหลักการเพื่อวางระบบการอุทธรณ์ในคดีแรงงานให้คดีถึงที่สุดในระดับศาลอุทธรณ์และกำหนดให้คดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาต

จากศาลฎีกาจะทำให้การพิจารณาพิพากษาในคดีแรงงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและสอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีแรงงานที่เน้นหลักสะดวก ประหยัด รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงเห็นด้วยกับร่างกฎหมายทั้งสองฉบับ

๒.๔ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายเกี่ยวกับระบบอุทธรณ์และฎีกา ในส่วนของคดีชำนาญพิเศษโดยจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ และให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี รวมทั้งกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นที่สุด ประกอบกับได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์และฎีกาที่ได้กำหนดในหลักการไว้ว่าให้คดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาก่อน จึงมีเหตุผลที่จะมีการจัดระบบการอุทธรณ์เพื่อให้สอดคล้องกันทุกประเภทคดี จึงเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) ประกอบกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีการแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำและวรรคตอนในส่วนของบันทึกหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ถูกต้องและเหมาะสม เป็นไปตามแบบการร่างกฎหมายของสำนักงานฯ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๘

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

เนื่องจากได้มีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้คดีแพ่งและคดีอาญาถึงที่สุดในระดับชั้นศาลอุทธรณ์และคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาก่อนเพื่อให้คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นคดีที่มีเหตุผลสมควรที่ต้องมีการทบทวนคำพิพากษาของศาลล่าง แต่ระบบการอุทธรณ์คดีศาลแรงงานในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับหลักการที่แก้ไขใหม่ เนื่องจากระบบการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีของศาลแรงงานนั้น กฎหมายกำหนดให้คู่ความมีสิทธิยื่นอุทธรณ์โดยตรงไปยังศาลฎีกาโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาลฎีกา ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่มีการแก้ไขใหม่ที่ต้องการให้คดียุติที่ศาลอุทธรณ์เป็นหลัก ส่วนคดีที่จะขึ้นไปศาลฎีกาจะต้องเป็นคดีที่มีความสำคัญจริง ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลสูงสุดได้ใช้ทรัพยากรในการพิจารณาคดีที่มีความสำคัญต่อระบบกฎหมายในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีแรงงานให้มีความสอดคล้องเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปข้อดีได้ ดังนี้

๑. เพื่อให้หลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. การกำหนดให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย และให้คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด ทำให้เกิดความชัดเจนในกรณีเกิดปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น

๓. ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลมีความรวดเร็วและสร้างความเป็นเอกภาพในแนวคำพิพากษาและทำให้การบังคับสิทธิตามกฎหมายมีความชัดเจนและแน่นอน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

๔. การกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการอุทธรณ์คดีแรงงานก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของกระบวนการยุติธรรม

* ที่มา : บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

กระบวนการพิจารณาคดีแรงงาน*

การพิจารณาคดีแรงงาน

ลักษณะพิเศษของการดำเนินคดีแรงงาน การดำเนินคดีแรงงาน โจทก์และจำเลยไม่ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะฟ้อง การส่งหมาย การสืบพยาน หรือการบังคับคดี โดยเฉพาะการสืบพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา ศาลจะเป็นผู้จ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักให้แก่พยานเอง

การพิจารณาคดีแรงงาน ศาลจะกระทำด้วยความรวดเร็ว ฉะนั้นโจทก์และจำเลยจึงควรเตรียมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ให้พร้อมไว้และควรไปศาลตามกำหนดนัดทุกครั้ง เพื่อให้ศาลพิจารณาได้ทันที

การดำเนินคดีในศาลแรงงานนั้น ศาลจะพยายามไกล่เกลี่ยให้โจทก์และจำเลยได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้มีความเข้าใจอันดีกันต่อไปโดยไม่มีฝ่ายใดได้ชื่อว่าเป็นฝ่ายแพ้หรือฝ่ายชนะ โจทก์และจำเลยจึงควรเข้าใจและให้ความร่วมมือกับวิธีการของศาล เช่นว่านี้ โดยละเอียดซึ่งถี่ถ้วนและพร้อมที่จะรับข้อเสนอที่สมควรของอีกฝ่ายหนึ่งหรือของศาลได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนในการดำเนินคดี นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้มีสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายหรือผู้กระทำการแทน หากประสงค์จะเป็นโจทก์ฟ้องคดีก็อาจยื่นฟ้องโดยทำเป็นหนังสือหรือมาแถลงข้อหาด้วยวาจาต่อหน้าศาล

เมื่อศาลได้รับฟ้องไว้แล้ว จะกำหนดวันพิจารณา ออกหมายเรียกจำเลย และนัดโจทก์ให้มาศาลในวันดังกล่าว

เมื่อจำเลยได้รับสำเนาคำฟ้องไว้แล้ว จะยื่นคำให้การก่อนวันนัดพิจารณาหรือไปให้การในวันนัดที่เดียวกันก็ได้

ในวันนัดพิจารณา ทั้งสองฝ่ายต้องมาศาล ถ้าโจทก์ไม่มาศาลจะจำหน่ายคดี แต่ถ้าจำเลยไม่มาศาลจะพิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีของโจทก์ไปฝ่ายเดียว ในกรณีที่โจทก์และจำเลยมาพร้อมกันศาลจะพยายามไกล่เกลี่ยเพื่อให้โจทก์และจำเลยได้ตกลงกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็จะกำหนดว่ามีประเด็นข้อพิพาทอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งกำหนดให้โจทก์และจำเลยนำพยานหลักฐานมาสืบให้ปรากฏข้อเท็จจริงต่อไป

ในการสืบพยาน ศาลจะดำเนินการติดต่อกันไปจนเสร็จคดี หากมีเหตุจำเป็นต้องเลื่อนก็จะเลื่อนได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเจ็ดวัน

เมื่อสืบพยานเสร็จแล้ว โจทก์และจำเลยอาจแถลงการณ์ด้วยวาจาเพื่อให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งได้นำสืบหรืออ้างอิงมา ศาลจะทำคำพิพากษาแล้วอ่านคำพิพากษานั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ภายในสามวันนับแต่วันสืบพยานเสร็จ

* ที่มา : ข้อมูลออนไลน์ ศาลแรงงานกลาง สืบค้นได้จาก <http://www.lbc.coj.go.th/index.php>

การอุทธรณ์คดีแรงงาน คดีแรงงานนั้นอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่ง จะอุทธรณ์ได้เฉพาะข้อกฎหมายซึ่งได้แก่การคัดค้านว่าตวับทกฎหมายที่ศาลแรงงานยกขึ้น อ้างอิงตีความหรือนำมาปรับใช้กับเรื่องซึ่งพิพาทกันอยู่นั้นไม่ถูกต้อง ส่วนปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งได้แก่พฤติการณ์ หรือพยานหลักฐานต่าง ๆ ของคดีว่ามีอยู่หรือเป็นอย่างไรมานั้น จะอุทธรณ์ว่ามีอยู่หรือเป็นอย่างอื่นผิดไป จากศาลแรงงานวินิจฉัยไว้ไม่ได้

ขั้นตอนในการดำเนินคดี

ลำดับ ขั้นตอน	กิจกรรม	วิธีปฏิบัติ
ขั้นตอนที่ ๑	ปรึกษา ทำคำฟ้อง คำร้อง	แจ้งความประสงค์ที่นิติกร โต๊ะที่ ๑ พบนิติกรผู้ให้คำปรึกษา ผู้ที่จะฟ้องร้องบอกเล่าข้อเท็จจริงต่างๆ พร้อมแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำคำฟ้อง คำร้อง (ถ้ามี) ทำคำฟ้อง คำร้อง และบัญชีพยาน ใช้เวลาประมาณ ๓๐ - ๔๕ นาที ต่อคน (อาจใช้เวลามากกว่านี้ หากข้อเท็จจริงมีมาก และฟ้องหลายข้อหา) ขั้นตอนที่ ๑ จะจบลงเมื่อคำฟ้อง คำร้อง และบัญชีพยานเสร็จ
ขั้นตอนที่ ๒	ถ่ายสำเนาคำฟ้อง / คำร้อง	เมื่อทำคำฟ้องเสร็จแล้ว ผู้ยื่นคำฟ้องต้องนำคำฟ้องไปถ่ายเอกสาร โดยถ่ายได้ที่ชั้น ๑ ช่องหมายเลข ๖ (งานเก็บสำนวน) อาคาร ๗ ชั้น จำนวนสำเนาคำฟ้องเท่ากับจำเลยที่ถูกฟ้อง หากประสงค์จะเก็บสำเนาคำฟ้องไว้เป็นหลักฐาน ควรถ่ายเพิ่มอีก ๑ ชุด รับรองสำเนาถูกต้องที่สำเนาคำฟ้อง
ขั้นตอนที่ ๓	ยื่นคำฟ้อง, คำร้อง รับใบนัด	นำคำฟ้อง / คำร้อง / บัญชีพยาน ฉบับจริงพร้อมสำเนา ส่งให้กับงานรับฟ้อง ช่องหมายเลข ๓ ซึ่งอยู่ติดกับช่องหมายเลข ๔ แล้วนั่งรอเรียกชื่อ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจคำฟ้องและเอกสารถูกต้องจะให้ใบนัดและแจ้ง วัน เดือน ปี พ.ศ. เวลา ที่ศาลนัดพิจารณาคดีเสร็จขั้นตอนนี้จะได้ใบนัด ขั้นตอนนี้ใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที
ขั้นตอนที่ ๔	นำใบนัดแจ้งนิติกร	นำใบนัดที่ได้รับจากงานรับฟ้องกลับมาที่อาคารชั้นเดียว พบนิติกรผู้ให้คำปรึกษา นิติกรจะบันทึกรายการบัญชีการฟ้องคดี และคืนใบนัดให้ ขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ ๕ นาที เสร็จขั้นตอนนี้เมื่อนิติกรคืนใบนัดให้ และเสร็จขบวนการฟ้องคดี

การอุทธรณ์คดีแรงงาน

• หลักเกณฑ์การอุทธรณ์

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน หมวด ๔ อุทธรณ์ มาตรา ๕๔ กำหนดหลักเกณฑ์ว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานให้อุทธรณ์ได้เฉพาะในข้อกฎหมายไปยังศาลฎีกาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์ให้อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์ เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามที่ศาลแรงงานกลางกำหนด ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลฎีกา มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงาน ซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลฎีกาสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ถ้าศาลชั้นต้นไม่รับอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังศาลฎีกา โดยยื่นคำขอเป็นคำร้องต่อศาลชั้นต้นและนำค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงมาวางศาล และนำเงินมาชำระตามคำพิพากษาหรือหาหลักประกันไว้ต่อศาลภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้ง มาตรา ๓๑ ที่ว่าให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลแรงงานเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

• ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เมื่อมีคำฟ้องอุทธรณ์

เมื่อมีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งยื่นเข้ามา สิ่งที่จะต้องตรวจก็คืออุทธรณ์หรือคำสั่งนั้นได้มีการยื่นเข้ามาภายในกำหนด ๑๕ วันหรือไม่มีการขอยาวระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่ง และได้ยื่นเข้ามาภายในกำหนดหรือไม่วันที่ยื่นอุทธรณ์ตรงกับวันเดือนปีปัจจุบันหรือไม่ท้ายอุทธรณ์มีการลงลายมือชื่อ ผู้ยื่นอุทธรณ์หรือไม่เรียกเก็บสำเนาอุทธรณ์ให้ครบตามจำนวนคู่ความในกรณีอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ต้องตรวจดูว่าคู่ความหรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันหรือไม่ และต้องให้ผู้ยื่นวางเงินตามคำพิพากษาหรือหาหลักประกันมาวางต่อศาล

• ขั้นตอนการวางหลักประกัน

๑. กรณีวางเงินสด นำคำร้องขอวางเงินยื่นขอวางเงินได้ที่งานการเงิน

๒. กรณีวางหลักประกันอื่น

- วางโฉนดที่ดิน คู่ความต้องนำโฉนดที่ดินตัวจริง หนังสือประเมินจากกรมที่ดิน พร้อมสำเนาโฉนดที่ดินและสำเนาหนังสือประเมินจากกรมที่ดิน สำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวมาแสดงด้วยพร้อมทั้งทำหนังสือสัญญาประกันต่อศาล ถ้าเจ้าของที่ดินไม่สามารถมาทำหนังสือสัญญา

ประกันต่อศาลได้ ก็ต้องทำหนังสือมอบอำนาจพร้อมทั้งนำสำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชนมาแสดงต่อศาลด้วย

- วางบัญชีเงินฝากออมทรัพย์หรือเงินฝากประจำ นำสมุดบัญชีคู่ฝากพร้อมหนังสือรับรองจากธนาคารเพื่อยืนยันยอดเงินในบัญชีและอายุัดเงินในสมุดบัญชีคู่ฝาก พร้อมทั้งนำสำเนาสมุดบัญชีคู่ฝากและสำเนาหนังสือรับรองจากธนาคารเมื่อมีคำสั่งอุทธรณ์ถูกต้องแล้ว ประทับตรารับฟ้องแล้วนำลงบัญชีสารบบอุทธรณ์ จากนั้นเบิกสำนวนจากงานเก็บแดงหรืองานส่วนช่วยพิจารณาคดี แล้วนำเสนอผู้พิพากษาสั่งเมื่อศาลสั่งประการใดแล้วลงผลคำสั่ง แล้วส่งไปออกหมาย

๓. กรณีที่มีการยื่นคำร้อง หรือคำแก้อุทธรณ์ ปฏิบัติเช่นเดียวกับอุทธรณ์

รายงานสถิติคดีค้างมา รับใหม่ เสร็จไป ของศาลชั้นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา*

ศาล	ประจำเดือน มกราคม - ธันวาคม 2556				ประจำเดือน มกราคม - ธันวาคม 2557				ประจำเดือน มกราคม - ธันวาคม 2558			
	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป
แผนกคดีล้มละลาย	2009	593	1096	1506	1506	417	602	1321	1321	98	102	1317
แผนกคดีล้มละลาย (ฟื้นฟู)	230	88	39	279	279	46	146	179	179	11	9	181
แผนกคดีทรัพย์สินฯ	543	227	360	410	4140	208	308	310	310	63	21	352
แผนกคดีภาษี	362	89	44	407	407	111	183	335	335	40	16	359
แผนกคดีแรงงาน	2927	3123	2303	3747	3747	1716	2603	2860	2860	1203	101	3962
รวม	6071	4120	3842	6349	10079	2498	3842	5005	5005	1415	249	6171

หมายเหตุ คดีรับใหม่ของศาลชั้นอุทธรณ์และศาลพิเศษ

ประจำปี 2556 = 5159

ประจำปี 2557 = 3245

ประจำปี 2558 = 1696

*ที่มา : สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

สถิติคดีค้างมา คดีรับใหม่ คดีเสร็จไป และคดีค้างไปของศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ

ประจำปี พ.ศ. 2558 (มกราคม - พฤษภาคม)*

ศาล	ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณา			คดีที่พิพากษา	คดีเสร็จไป	คดีค้างไป
	คดีค้างมา	คดีรับใหม่	รวม	เสร็จไป	ร้อยละ	
ศาลภาษีอากรกลาง	103	85	188	93	49.47	95
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ	646	2,032	2,678	1,985	74.12	693
ศาลแรงงาน						
ศาลแรงงานกลาง	3,440	2,784	6,224	2,553	41.02	3,671
ศาลแรงงานภาค 1	321	327	648	326	50.31	322
ศาลแรงงานภาค 2	401	982	1,383	693	50.11	690
ศาลแรงงานภาค 3	41	84	125	53	42.40	72
ศาลแรงงานภาค 4	65	124	189	117	61.90	72
ศาลแรงงานภาค 5	83	257	340	63	18.53	277
ศาลแรงงานภาค 6	25	33	58	28	48.28	30
ศาลแรงงานภาค 7	41	188	229	193	84.28	36
ศาลแรงงานภาค 8	130	284	414	135	32.61	279
ศาลแรงงานภาค 9	19	78	97	47	48.45	50
รวมคดีกลุ่มศาลแรงงาน	4,566	5,141	9,707	4,208	43.35	5,499
ศาลล้มละลาย						
ล้มละลาย	2,088	1,446	3,534	1,586	44.88	1,948
ล้มละลาย (ฟื้นฟู)	23	12	35	13	37.14	22
ล้มละลาย (สาขา)	151	111	262	100	38.17	162
ล้มละลาย (อาญา)	24	6	30	10	33.33	20
รวมคดีศาลล้มละลาย	2,286	1,575	3,861	1,709	44.26	2,152
รวมคดีกลุ่มศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ	7,601	8,833	16,434	7,995	48.65	8,439

*ที่มา : สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ*

ข้อพิพาทแรงงานแยกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ๒ ประเภท คือ ข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับสิทธิ และข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ ข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์เป็นข้อพิพาทที่เกิดจากข้อเรียกร้อง ระหว่างลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้าง ซึ่งได้มีการเจรจาต่อรองกันแล้ว ไม่สามารถตกลงกันได้ รวมถึงข้อพิพาทเกี่ยวกับการใช้และการตีความข้อบังคับเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ส่วนข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับสิทธิ เป็นข้อพิพาทแรงงานระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ตามสัญญาจ้างแรงงาน การไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

เนื่องจากการจ้างแรงงานระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างเป็นสัญญาต่างตอบแทน ลูกจ้างจึงมีหน้าที่ ต้องทำงานให้แก่ นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง และนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง หากลูกจ้างและ สหภาพแรงงานได้ใช้สิทธินัดหยุดงาน ระหว่างนัดหยุดงานนี้นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าจ้าง ในขณะเดียวกัน หากนายจ้างปิดงานนายจ้างก็ไม่ต้องจ่ายค่าจ้าง ซึ่งการใช้สิทธินัดหยุดงานและการปิดงาน เป็นมาตรการ ทางแรงงานสัมพันธ์เพื่อกดดันอีกฝ่ายหนึ่งให้จำต้องยอมตามข้อเรียกร้องของตน ดังนั้น เมื่อจะดำเนินการ ปิดงานหรือนัดหยุดงาน ทั้งสองฝ่ายจะต้องประเมินสถานการณ์ทั้งแง่ลบและแง่บวกแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม จึงดำเนินการตามวิธีการนี้

ซึ่งในจังหวัดนครราชสีมาได้มีการยื่นข้อเรียกร้องของสหภาพแรงงานแห่งหนึ่งกับนายจ้าง แห่งหนึ่ง จนกลายเป็นข้อพิพาทแรงงานที่ไม่สามารถตกลงกันได้ จากปัญหาดังกล่าวสำนักงานสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครราชสีมา ขอนำเสนอระบบศาลแรงงานต่างประเทศในแต่ละประเทศที่มีการ พิจารณาข้อพิพาทแรงงานที่แตกต่างกัน โดยขอยกตัวอย่าง ๕ ประเทศ ดังนี้

๑. ระบบศาลแรงงานประเทศฟิลิปปินส์

องค์กรในการระงับข้อพิพาทแรงงานของประเทศฟิลิปปินส์มี ๒ ระดับ คือ ผู้ชี้ขาดข้อพิพาท แรงงานและคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติ

๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยโดยผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน

ผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานเป็นข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงแรงงานได้รับการแต่งตั้ง โดยประธานาธิบดี ผู้จะมีคุณสมบัติเป็นผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานได้ต้องมีประสบการณ์ในด้านแรงงาน สัมพันธ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี ส่วนมากจะได้รับการแต่งตั้งจากข้าราชการของกระทรวงแรงงานซึ่งมี ปริญญาทางกฎหมาย แม้กฎหมายจะไม่บังคับว่าต้องเป็นผู้มีความรู้ทางนิติศาสตร์

* ที่มา : บทความพิเศษ เรื่อง ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ เรียบเรียงโดย น.ส.กัญญา อรุณ นักวิชาการแรงงาน ชำนาญการ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครราชสีมา สืบค้นได้จาก http://nakhonratchasima.labour.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=56:2012-07-02-03-00-07

ผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานมีอำนาจอิสระในการพิจารณาและวินิจฉัยข้อพิพาทในเรื่องเกี่ยวกับคดีการกระทำอันไม่เป็นธรรม ข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่าจ้าง ชั่วโมงทำงาน และเงื่อนไขในการจ้างหรือสภาพการทำงานอื่นที่กรมแรงงานสัมพันธ์ส่งมาให้วินิจฉัย ข้อเรียกร้องของลูกจ้างเป็นตัวเงินเกี่ยวกับการที่นายจ้างไม่จ่ายค่าจ้าง หรือจ่ายค่าจ้างต่ำกว่าที่ควรมีสืทธิได้รับ ค่าทำงานล่วงเวลา ค่าจ้างในระหว่างลาเพื่อการคลอด ค่าชดเชยและข้อเรียกร้องเป็นเงินอื่นอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ตามสัญญาจ้างแรงงาน นอกจากข้อเรียกร้องเกี่ยวกับเงินทดแทนและการประกันสังคม คดีเกี่ยวกับการทำงานบ้าน คดีอื่น ๆ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เว้นแต่ประมวลกฎหมายแรงงานกำหนดเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาของผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานจะเป็นการเรียกให้ทั้งสองฝ่ายมีการเจรจาต่อรองกัน และถ้าตกลงกันไม่ได้จึงจะทำการชี้ขาด ฉะนั้น คู่กรณีจะให้ทนายความมาว่าคดีไม่ได้ เว้นแต่ทนายความนั้นเป็นคู่ความเองหรือเป็นผู้แทนขององค์กรฝ่ายนายจ้างหรือลูกจ้างซึ่งเป็นคู่กรณี

๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยโดยคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติ

อำนาจในการพิจารณาข้อพิพาทแรงงานของคณะกรรมการแรงงานแห่งชาติ มี ๒ ประการ คือ การพิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน และการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงแรงงานเห็นว่าข้อพิพาทแรงงานนั้นจะกระทบกระเทือนเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และสั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด

คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติ มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงาน ทั้งข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับสิทธิและข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์เมื่อผ่านการพิจารณาของพนักงานชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานซึ่งทำหน้าที่เป็นศาลแรงงานชั้นต้นคำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ถือเป็นที่สุด คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แห่งชาติมีอำนาจที่จะสั่งให้พนักงานปราบปรามดำเนินการบังคับคดี เว้นแต่ ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงแรงงานจะอนุญาตให้อุทธรณ์ต่อประธานาธิบดีได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประธานาธิบดีกำหนด^{*}

๒. ระบบศาลแรงงานประเทศมาเลเซีย

การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานในมาเลเซียแยกเป็นการพิจารณาวินิจฉัยในระดับเจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานและการพิจารณาวินิจฉัยในศาลอุตสาหกรรม

^{*}ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ (Online), AvailableURL: <http://www.tulawcenter.com/publish/file๖๖๒.pdf> หน้า ๓๔๘-๓๔๙

๒.๑ การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทโดยอธิบดีกรมแรงงาน

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งอธิบดีกรมแรงงานคนหนึ่งและรองอธิบดีกรมแรงงานคนหนึ่งหรือหลายคน มีอำนาจรับคำร้องสอบสวนและพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทในเรื่องการจ่ายค่าจ้าง และจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาจ้างแรงงานระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง และสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างจะได้รับตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยกำหนดจำนวนโดยไม่จำกัดตามที่เห็นว่าเป็นธรรม รวมตลอดถึงการออกคำสั่งที่เห็นสมควรในกรณีนายจ้างพักงานลูกจ้างหรือลดตำแหน่งหน้าที่การงานลูกจ้าง

การขอให้อธิบดีกรมแรงงานวินิจฉัยและทำคำสั่ง ต้องยื่นเป็นคำร้องต่ออธิบดีกรมแรงงาน พร้อมด้วยคำขอเยียวยาที่ตนประสงค์หรือแสดงด้วยวาจาต่อหน้าอธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมแรงงานจะตรวจสอบคำร้องและออกหมายให้คู่กรณีมาให้การแก้ข้อกล่าวหาพร้อมทั้งสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณา พร้อมทั้งนัดเวลาและสถานที่ให้ทั้งสองฝ่ายมาพร้อมกัน พร้อมด้วยพยานและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง อธิบดีกรมแรงงานอาจเรียกให้บุคคลที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณามาร่วมแสดงความคิดเห็นและให้คำชี้แจงด้วยก็ได้ การออกหมายเรียกและการพิจารณาของอธิบดีกรมแรงงานไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้าอธิบดีกรมแรงงานเห็นสมควรจะขอให้ศาลแขวงเป็นผู้ออกหมายเรียกแทนก็ได้

คำวินิจฉัยและคำสั่งของอธิบดีกรมแรงงานมีผลผูกพันคู่กรณี แต่ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดไม่พอใจคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง หรือในกรณีปัญหาข้อกฎหมายที่อธิบดีกรมแรงงานเห็นควรให้ศาลสูงพิจารณา ก็อาจอุทธรณ์หรือเสนอปัญหาให้ศาลสูงพิจารณาได้

๒.๒ การพิจารณาวินิจฉัยในศาลอุตสาหกรรม

ศาลอุตสาหกรรมของมาเลเซียเป็นองค์กรอิสระในสังกัดกระทรวงแรงงาน ประกอบด้วยประธานศาลอุตสาหกรรมซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านแรงงานจากพระมหากษัตริย์มาเลเซีย ผู้พิพากษาจากฝ่ายเป็นกลาง ผู้พิพากษาจากฝ่ายนายจ้าง และผู้พิพากษาจากฝ่ายลูกจ้าง ซึ่งทั้งหมดได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานโดยการปรึกษาหารือกับองค์กรฝ่ายนายจ้างและองค์กรฝ่ายลูกจ้างมีจำนวนตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลอุตสาหกรรมต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยกำหนดวาระและเงื่อนไขในการทำหน้าที่ด้วย

ในการพิจารณาข้อพิพาทแรงงานต้องประกอบด้วยประธานศาลอุตสาหกรรมและผู้พิพากษา ๓ คนจากแต่ละฝ่ายฝ่ายละ ๑ คน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเห็นสมควร (ในทางปฏิบัติประธานศาลเป็นผู้เสนอให้รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ) ในกรณีที่ประธานศาลอุตสาหกรรมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งบุคคลอื่นทำหน้าที่แทนแต่ในกรณีที่ผู้พิพากษาคนใดไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะเลือกผู้พิพากษาจากฝ่ายนั้น ๆ เข้าทำหน้าที่แทนผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาคดีหนึ่งคดีใดต้องพิจารณาจนเสร็จ องค์คณะดังกล่าวอาจแยกเป็นแผนก

โดยพระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้ง ผู้พิพากษาผู้หนึ่งเป็นหัวหน้าคณะก็ได้ ในศาลอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะแต่งตั้ง นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ตามสมควร นายทะเบียนเจ้าหน้าที่ศาลอุตสาหกรรมปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อประธานศาลแรงงาน

ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจในการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้หลังจากที่ผ่านขั้นตอนการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทแรงงานของกรมแรงงานสัมพันธ์ หรืออธิบดีกรมแรงงานด้วย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเห็นสมควรให้ศาลอุตสาหกรรมชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานนั้น การพิจารณาคดีข้อพิพาทแรงงาน คู่กรณีในข้อพิพาทต้องตั้งผู้แทนของสหภาพแรงงานหรือของสมาคมนายจ้างเป็นผู้ดำเนินการแทน การแต่งตั้งผู้แทนซึ่งเป็นทนายความจะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานศาลอุตสาหกรรม ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจที่จะสั่งให้คู่กรณีเข้าร่วมในการพิจารณารวมทั้งการเรียกพยานเพิ่มเติมหรือตัดพยาน มีอำนาจที่จะสั่งให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น มีอำนาจเรียกเอกสารหลักฐานและบัญชีตลอดจนการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความคิดเห็นการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานจะกระทำในรูปแบบของการทำคำวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้คู่กรณีปฏิบัติ และมีผลผูกพัน คู่กรณีและผู้แทนที่ปรากฏต่อศาลทายาทหรือผู้รับโอนกิจการของนายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการของนายจ้างและสมาชิกทั้งหมดของสหภาพแรงงานหรือของสมาคมนายจ้างซึ่งเป็นคู่กรณี คำวินิจฉัยของศาลอุตสาหกรรมถือเป็นที่สุดจะอุทธรณ์ฎีกาต่อไปไม่ได้ นอกจากการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานแล้ว ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจในการตีความคำวินิจฉัยสั่งการของศาลและข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่ขัดแย้งกับศาลอุตสาหกรรมด้วย

ในประเทศมาเลเซีย ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจแต่เพียงการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ อำนาจในการพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิจำกัดอยู่เฉพาะกรณีการเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งผู้ถูกเลิกจ้างประสงค์จะให้นายจ้างรับกลับเข้าทำงานดังเดิม ส่วนการพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิอื่นเป็นของเจ้าพนักงานกระทรวงแรงงาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นศาลแรงงาน^๒

๓. ระบบศาลแรงงานในประเทศสิงคโปร์

ในประเทศสิงคโปร์ ศาลชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน มีอำนาจพิจารณาระงับข้อพิพาทแรงงานในเรื่องที่สหภาพแรงงานกับนายจ้างหรือสมาคมนายจ้างตกลงกันไม่ได้ การบังคับใช้และการตีความข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง กับกรณีการเลิกจ้างลูกจ้าง ซึ่งเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน ข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิอื่น เป็นอำนาจของข้าหลวงแรงงานซึ่งทำหน้าที่เป็นศาลแรงงาน คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานกระทรวงแรงงานในมาเลเซีย และของข้าหลวงแรงงานในสิงคโปร์ มีผลเป็นคำพิพากษาและผูกพันคู่กรณีจะอุทธรณ์คำวินิจฉัยของข้าหลวงแรงงานได้เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายยังศาลสูง

^๒ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ หน้า ๓๔๕-๓๔๗

การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงาน แยกเป็นการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทระดับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงแรงงานและการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทในศาลอุตสาหกรรม

๓.๑ การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานโดยข้าหลวงแรงงาน

ข้าหลวงแรงงานและผู้ช่วยข้าหลวงแรงงานได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยและออกคำสั่งในเรื่องต่าง ๆ คือ สิทธิของลูกจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน การจ่ายค่าจ้างและจำนวนเงินที่ต้องจ่าย นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการออกหมายเรียกพยานหลักฐานและเอกสารตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้การและมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบสถานที่ทำงานและกิจการของนายจ้าง การพิจารณาวินิจฉัยและการออกคำสั่งของข้าหลวงแรงงานและผู้ช่วยข้าหลวงแรงงานมีผลผูกพันคู่กรณี ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของข้าหลวงแรงงานและผู้ช่วยข้าหลวงแรงงานจะถูกดำเนินคดีตามความผิดที่ระบุไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน โดยข้าหลวงแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสามารถเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งหรือคดีอาญา ศาลแขวงหรือศาลจังหวัดได้ ข้าหลวงแรงงานมีอำนาจเช่นเดียวกับศาลจึงมักจะเรียกการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทนี้ว่าศาลแรงงาน แต่ไม่มีผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างร่วมในการพิจารณา การอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของข้าหลวงแรงงานจะกระทำได้เฉพาะข้อกฎหมายยังศาลสูง

๓.๒ การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทในศาลอุตสาหกรรม

องค์คณะในการพิจารณา ศาลอุตสาหกรรม เป็นองค์การอิสระในสังกัดของกระทรวงแรงงาน ศาลอุตสาหกรรมประกอบด้วยประธานและรองประธาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะในการพิจารณาของศาล ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ ประธานศาลอุตสาหกรรมไม่ถือว่าเป็นข้าราชการแต่เป็นผู้มีสิทธิความคุ้มครองและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับผู้พิพากษาศาลฎีกา และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญสิบลำดับว่าด้วยการแต่งตั้ง และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาศาลฎีกามาใช้โดยถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา รองประธานศาลอุตสาหกรรมจะได้รับเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดไว้ และในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จะได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับประธาน

ในการพิจารณาของศาลอุตสาหกรรมต้องประกอบด้วยองค์คณะโดยมีประธานหรือรองประธานเป็นหัวหน้าคณะ และผู้พิพากษาสมทบจากฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละ ๑ คน ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้าง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะตั้งบุคคลที่สภาองค์การนายจ้างเสนอ จำนวน ๑๐ คน ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจะตั้งจากบุคคลที่สภาองค์การลูกจ้างเสนอ จำนวน ๑๐ คน โดยในแต่ละฝ่ายมีบุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอและบุคคลจากสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจรวมอยู่ด้วย การแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๑ ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ ผู้พิพากษาสมทบผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง

ในระหว่างการพิจารณาข้อพิพาทใดให้คงพิจารณาข้อพิพาทนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและ ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างที่จะร่วมเป็นองค์คณะในการพิจารณาของศาลอุตสาหกรรมนั้นให้เป็นสิทธิของนายจ้างหรือสหภาพแรงงานที่จะเลือก ผู้พิพากษาสมทบที่นั่งพิจารณาคดีจะได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดไว้ ในศาลอุตสาหกรรมมีนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่นของศาลตามที่ประธานาธิบดีเห็นสมควร บุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการพลเรือนแต่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของประธานศาลอุตสาหกรรม

เขตอำนาจพิจารณาพิพากษาศาลอุตสาหกรรม ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานเมื่อผ่านขั้นตอนของการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมของเจ้าหน้าที่แรงงานสัมพันธ์ของกระทรวงแรงงานแล้วไม่บรรลุผล และสหภาพแรงงาน และนายจ้างคู่กรณีได้ตกลงกันเพื่อยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนให้ศาลอุตสาหกรรมชี้ขาดข้อพิพาท หรือเมื่อสหภาพแรงงานหรือนายจ้างซึ่งเป็นคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในข้อพิพาทเกี่ยวกับการเพิ่มค่าจ้างประจำปีหรือโบนัสไม่อาจตกลงกันได้ ได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนให้ศาลอุตสาหกรรมชี้ขาดหรือเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีคำสั่งให้ข้อพิพาทแรงงานมีคำสั่งให้ข้อพิพาทที่ตกลงกันไม่ได้นั้น ได้รับการชี้ขาดโดยศาลอุตสาหกรรม หรือเมื่อประธานาธิบดีประกาศว่าข้อพิพาทแรงงานนั้นกระทบกระเทือนผลประโยชน์ของประชาชนให้ศาลอุตสาหกรรมชี้ขาด ในกรณีที่ข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับสภาพการจ้างในกิจการของรัฐบาล ประธานศาลอุตสาหกรรมต้อง ขอรับการอนุมัติจากประธานาธิบดีก่อนที่จะทำการชี้ขาด ในการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานนี้ ศาลอุตสาหกรรมจะต้องไม่คำนึงถึงเฉพาะประโยชน์ของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรง แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและโดยเฉพาะเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ และข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างและการเพิ่มค่าจ้างประจำปีด้วย การวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรม และปัญหาข้อพิพาทแรงงานเกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

ผลของคำชี้ขาดหรือการวินิจฉัยสั่งการ คำชี้ขาดและคำสั่งของศาลอุตสาหกรรมมีผลผูกพันคู่กรณีซึ่งปรากฏหรือมีตัวแทนในการดำเนินทางศาล คู่กรณีซึ่งถูกเรียกหรือได้รับแจ้งไม่ว่าจะมาปรากฏต่อศาลหรือไม่ ทายาทหรือผู้รับโอนธุรกิจของนายจ้างซึ่งผูกพันกับคำชี้ขาดหรือคำสั่งของศาล สมาชิกของสหภาพแรงงานซึ่งผูกพันกับคำชี้ขาดหรือคำสั่งของศาล^๓

^๓ ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ
หน้า ๓๔๒-๓๔๕

๔. ระบบศาลแรงงานในประเทศอังกฤษ

ศาลอุตสาหกรรมมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องเกี่ยวกับการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง การเลิกจ้างกรรมการหรือสมาชิกสหภาพแรงงาน คำร้องให้ศาลรับรองสภาพแรงงานในการเจรจาต่อรอง คำร้องขอให้เพิกถอนการรับรองการรับรองข้อบังคับของสหภาพแรงงาน การเพิกถอนการจดทะเบียนสหภาพแรงงานและการกระทำอันไม่เป็นธรรม การระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างโดยทั่วไปเป็นอำนาจของอนุญาโตอุตสาหกรรม ซึ่งอุทธรณ์ต่อยังศาลอุตสาหกรรมได้ ในปัญหาเกี่ยวกับข้อพิพาทที่ตกลงกันไม่ได้นั้น โดยปกติไม่มีการบังคับชี้ขาด แต่ถ้าวุฒิสภากระทรวงแรงงานเห็นว่า ข้อพิพาทนั้นจะเป็นที่เสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศต่อความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน มีอำนาจที่จะขอให้ศาลอุตสาหกรรมสั่งให้มีการลงคะแนนเสียงในระหว่างสมาชิกของสหภาพแรงงาน และประกาศผลของการลงคะแนนเสียงตามที่ศาลอุตสาหกรรมเห็นสมควร^๔

๕. ระบบศาลแรงงานในประเทศเยอรมัน

ในประเทศเยอรมันมีศาลแรงงาน ๓ ระดับ คือ ศาลแรงงานที่เป็นศาลชั้นต้น ศาลสูงคดีแรงงานของมลรัฐ และศาลแรงงานของสหพันธรัฐอยู่ในสังกัดกระทรวงแรงงาน ข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานทั้งหลายสามารถนำมาสู่ศาลแรงงานได้ โดยข้อพิพาทที่จะมาสู่ศาลแรงงานนั้นไม่จำเป็นต้องมีการดำเนินการผ่านตามขั้นตอนต่าง ๆ เสียก่อน แต่ในการพิจารณานั้นผู้พิพากษาจะนั่งคนเดียวเพื่อทำการไกล่เกลี่ยเสียก่อน ถ้าไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จจึงมีการพิจารณาร่วมกับผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง ส่วนข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อเรียกร้องในการทำข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างและตกลงกันไม่ได้นั้น ตามกฎหมายเยอรมันคู่กรณีจะตกลงกันตั้งผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานหรือจะให้คณะผู้ชี้ขาดที่รัฐตั้งขึ้นไว้โดยเฉพาะเป็นผู้ชี้ขาดก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่มีการบังคับชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน แต่รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องพยายามให้คู่กรณีได้มีการตกลงกัน

ข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ในกรณีที่มีการยื่นข้อเรียกร้องและตกลงกันไม่ได้นั้น ตามกฎหมายเยอรมันไม่มีการบังคับชี้ขาด ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่คู่กรณีจะต้องหาทางตกลงกันเอง ทั้งนี้โดยการตั้งผู้ชี้ขาด ข้อพิพาทแรงงานหรือจะใช้บริการของรัฐคือคณะผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดก็ได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องอำนวยความสะดวกทุกทางในการที่จะให้ทั้งสองฝ่ายตกลงกัน ข้อพิพาทแรงงานดังกล่าวนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลแรงงาน ส่วนข้อพิพาทแรงงานอย่างอื่นนั้นอยู่ภายใต้อำนาจของศาลแรงงานโดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของเจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานก่อน คือ ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาจ้างแรงงาน คือ ข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีสัญญาจ้างแรงงานนั้น ข้อพิพาทจากการละเมิดเมื่อเกี่ยวกับ

^๔ไพศิษฐ์ พิพัฒกุล ศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระบบศาลแรงงานในต่างประเทศ

การจ้างแรงงาน ข้อพิพาทระหว่างลูกจ้างด้วยกันเกี่ยวกับการทำงานหรือจากการละเมิด ซึ่งเกี่ยวเนื่องจากการทำงานร่วมกัน ข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือข้อพิพาทระหว่างสมาคมนายจ้างกับสหภาพแรงงานหรือบุคคลที่สามเกี่ยวกับการละเมิด เมื่อเป็นข้อพิพาทอันเกิดจากการนัดหยุดงานหรือการปิดงานด้าง หรือในปัญหาเกี่ยวกับการรวมเป็นสมาคม ข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับคณะกรรมการโรงงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของลูกจ้าง อำนาจอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่องค์การของรัฐหรือนิติบุคคลให้เป็นอำนาจของศาลแรงงานที่จะวินิจฉัย

การพิจารณาคดีของศาลแรงงานเป็นไปโดยรวดเร็วและให้ความสะดวกแก่คู่กรณี วิธีการและระยะเวลาต่าง ๆ ที่กำหนดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ยื่นขอให้สั้นเข้า การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นจะกระทำไม่ได้ ถ้ามูลพิพาทมีจำนวนไม่เกิน ๓๐๐ มาร์ค เว้นแต่ศาลจะอนุญาตให้อุทธรณ์ได้ การอุทธรณ์ต้องกระทำภายใน ๒ สัปดาห์ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำพิพากษาของศาล การฎีกายังศาลแรงงานของสหพันธรัฐจะกระทำต่อเมื่อศาลสูงคดีแรงงานของมลรัฐอนุญาตเมื่อเป็นปัญหาสำคัญ

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๙๘๑ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์และฎีกา รวม ๙ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแรงงานและให้มีวิธีพิจารณาคดีแรงงาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ศาลแรงงาน” หมายความว่า ศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือศาลแรงงานจังหวัด

“สมาคมนายจ้าง” หมายความว่า องค์การของนายจ้างที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

“สหภาพแรงงาน”^๒ หมายความว่า องค์การของลูกจ้างที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

มาตรา ๔^๓ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๗๖/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒

^๒ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “สหภาพแรงงาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๓ มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับและกฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ศาลแรงงาน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งศาลแรงงานกลางชั้นในกรุงเทพมหานคร และจะเปิดทำการเมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้ศาลแรงงานกลางมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งศาลแรงงานภาคขึ้น และจะเปิดทำการเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะต้องระบุเขตอำนาจศาลและกำหนดที่ตั้งศาลในเขตศาลนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๗ ถ้าจะจัดตั้งศาลแรงงานจังหวัดขึ้นในจังหวัดใด ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติซึ่งจะต้องระบุเขตอำนาจศาลนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๘ ศาลแรงงานมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามสัญญาจ้างแรงงาน หรือตามข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม หรือกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

(๓) กรณีที่จะต้องใช้สิทธิทางศาลตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ หรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

(๔) คดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ของคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ของคณะกรรมการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม หรือของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

(๕) คดีอันเกิดแต่มูลละเมิดระหว่างนายจ้างและลูกจ้างสืบเนื่องจากข้อพิพาทแรงงานหรือเกี่ยวกับการทำงานตามสัญญาจ้างแรงงาน ทั้งนี้ ให้รวมถึงมูลละเมิดระหว่างลูกจ้างกับลูกจ้างที่เกิดจากการทำงานในทางการที่จ้างด้วย

^๔ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๖) ข้อพิพาทแรงงานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานขอให้ศาลแรงงานชี้ขาดตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ หรือกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

(๗) คดีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน

คดีตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม หรือกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนบัญญัติให้ร้องเรียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ จะดำเนินการในศาลแรงงานได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้แล้ว

มาตรา ๙ ในท้องที่ที่ศาลแรงงานเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใดในท้องที่นั้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานไว้พิจารณาพิพากษา

ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดปัญหาขึ้นในศาลแรงงานหรือศาลอื่น ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ปัญหาตามวรรคสองมีคำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอยู่แล้ว ศาลแรงงานหรือศาลอื่นโดยความเห็นชอบของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอาจมีคำสั่งให้ถือตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ได้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด^๕

มาตรา ๑๐^๖ ศาลแรงงานเป็นศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้นำบทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับแก่ศาลแรงงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

ผู้พิพากษาในศาลแรงงาน

มาตรา ๑๑^๗ ในศาลแรงงาน ให้มีผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการของแต่ละศาล โดยเฉพาะผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างให้มีจำนวนฝ่ายละเท่า ๆ กัน

^๕ มาตรา ๙ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๖ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๗ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๒^๕ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้พิพากษา ศาลแรงงานจากข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในปัญหาแรงงาน

มาตรา ๑๓^๖ ในศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาล ละครึ่งคน กับให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลละครึ่งคน และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาล ยุติธรรมโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษามากกว่าหนึ่งคน แต่ไม่เกินสามคนก็ได้

ในศาลแรงงานจังหวัด ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแรงงานจังหวัด ศาลละครึ่งคน

มาตรา ๑๔^๗ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้พิพากษา สมทบจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย ตุลาการศาลยุติธรรมคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างโดย

(๑) ให้สมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงานเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายตนต่อ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔/๑ (๕) และ (๖) แล้วให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจัดให้มีการ เลือกตั้งผู้แทนฝ่ายสมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและฝ่ายสหภาพแรงงานให้ได้จำนวนไม่เกินสอง เท่าของจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาล ยุติธรรมกำหนดและเสนอบัญชีรายชื่อดังกล่าวต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือในกรณีไม่มี สมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงาน ซึ่งจดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานไว้ในเขตศาลแรงงานใด หรือมีอยู่ เป็นจำนวนน้อย นอกจากสมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงาน ถ้ามี แล้วให้ที่ประชุม ผู้แทนฝ่ายนายจ้างของสถานประกอบกิจการและที่ประชุมผู้แทนฝ่ายลูกจ้างของสถานประกอบกิจการ ซึ่งอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้น แต่ละฝ่ายเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายตน และ

(๒) ให้กระทรวงแรงงาน หรือคณะกรรมการหรือองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงานตาม ประกาศของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม เสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างหรือผู้แทนฝ่ายลูกจ้างต่อ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔/๑ (๗) และให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจัดให้มีการประชุม และเลือกกันเองของผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างให้ได้จำนวนไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด และเสนอบัญชีรายชื่อดังกล่าวต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

^๕ มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๖ มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๗ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด โดยคำนึงถึงการกระจายโอกาสให้แก่ตัวแทนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้านแรงงาน ระเบียบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๔/๑^{๑๑} บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย
(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างหรือผู้แทนฝ่ายลูกจ้างตามมาตรา ๑๔

(๓) มีภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำงานอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันที่ได้มีการเสนอชื่อตามมาตรา ๑๔

(๔) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงาน

(๕) ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างตามมาตรา ๑๔ นั้น ในกรณีที่สมาคมนายจ้างหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เสนอ ต้องเป็นกรรมการสมานายจ้างมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีและสมานายจ้างนั้นได้จดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานในเขตศาลแรงงานนั้น หรือเป็นฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี แล้วแต่กรณี หรือในกรณีที่ประชุมผู้แทนฝ่ายนายจ้างของสถานประกอบกิจการเป็นผู้เสนอ ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการหรือลูกจ้างของสถานประกอบกิจการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการแทนนายจ้างสำหรับกรณีการจ้าง การให้บำเหน็จ การลดค่าจ้าง หรือการเลิกจ้างและสถานประกอบกิจการดังกล่าวอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้น

(๖) ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายลูกจ้างตามมาตรา ๑๔ นั้น ในกรณีที่สหภาพแรงงานเป็นผู้เสนอ ต้องเป็นกรรมการสหภาพแรงงานมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีและสหภาพแรงงานนั้นได้จดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานในเขตศาลแรงงานนั้น หรือในกรณีที่ประชุมผู้แทนฝ่ายลูกจ้างของสถานประกอบกิจการเป็นผู้เสนอ ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นลูกจ้างของสถานประกอบกิจการซึ่งอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้น

(๗) ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างหรือผู้แทนฝ่ายลูกจ้างตามมาตรา ๑๔ นั้น ในกรณีที่กระทรวงแรงงานหรือคณะกรรมการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน เป็นผู้เสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างหรือผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องมีคุณสมบัติตาม (๕) หรือ (๖) แล้วแต่กรณี

(๘) เป็นผู้มีความเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๙) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน มีจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้พิพากษาสมทบ หรือเป็นโรคที่ระบุมไว้ในระเบียบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

^{๑๑} มาตรา ๑๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑๐) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๑) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม หรือกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีหรือพ้นระยะเวลาที่ศาลได้กำหนดในการรอการลงโทษแล้ว

(๑๒) ไม่เคยต้องคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินและศาลไม่ได้สั่งคืนทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(๑๓) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง หรือทนายความ

(๑๔) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๑๕) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๑๖) ไม่เคยพ้นจากตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบตามมาตรา ๑๕ (๖)

มาตรา ๑๔/๒^{๑๒} ก่อนเข้ารับตำแหน่ง ผู้พิพากษาสมทบจะต้องได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับศาลแรงงาน อำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการดำรงตนในฐานะเป็นผู้พิพากษาสมทบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด และจะต้องปฏิญาณตนต่อหน้าอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานภาค หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแรงงานจังหวัดซึ่งตนจะเข้าสังกัด แล้วแต่กรณี ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรมโดยไม่ผูกพันตนว่าเป็นฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้างและรักษาความลับในราชการ

มาตรา ๑๔/๓^{๑๓} ผู้พิพากษาสมทบให้ดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ต้องออกตามวาระไปแล้วให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ ให้ถือว่าวันที่มาปฏิบัติหน้าที่เป็นวันทำงาน ให้แก่นายจ้างของผู้พิพากษาสมทบนั้น และให้นายจ้างอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๕^{๑๔} ผู้พิพากษาสมทบพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ออกตามวาระ

^{๑๒} มาตรา ๑๔/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๓} มาตรา ๑๔/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๔} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๔/๑

(๕) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) ขาดการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดถึงสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่การเป็นผู้พิพากษาสมทบ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ การพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๖ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานภาค ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแรงงานจังหวัด แล้วแต่กรณี หรือผู้ทำการแทนในตำแหน่งดังกล่าว กำหนดผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างที่จะต้องปฏิบัติกร โดยจะกำหนดให้มีผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างสำรองไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๗ ภายใต้งบประมาณมาตรา ๑๘ ศาลแรงงานต้องมีผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละเท่า ๆ กัน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี

มาตรา ๑๘ กระทบพิจารณาจากการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดี ผู้พิพากษาของศาลแรงงานคนใดคนหนึ่งมีอำนาจกระทำหรือออกคำสั่งใด ๆ ได้ โดยจะให้มีผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๑๙^๕ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการคัดค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การคัดค้านผู้พิพากษาสมทบโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ผู้พิพากษาสมทบที่นั่งพิจารณาคดีใดจะต้องพิจารณาคดีนั้นจนเสร็จ เว้นแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๖ จัดให้ผู้พิพากษาสมทบซึ่งได้กำหนดให้เป็นผู้สำรองไว้ ถ้ามี หรือผู้พิพากษาสมทบอื่นเข้าปฏิบัติกรแทน

มาตรา ๒๑ ผู้พิพากษาสมทบจะได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

^๕ มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ยังไม่มีแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบชั้นใหม่ หรือมีการแต่งตั้งแล้วแต่ยังไม่ได้เข้ารับหน้าที่ ให้ผู้พิพากษาสมทบซึ่งออกไปตามวาระคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

ผู้พิพากษาสมทบซึ่งจะต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งตนได้นั่งพิจารณาไว้ก่อนจนกว่าจะเสร็จคดีนั้น แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันครบกำหนดออกตามวาระ

มาตรา ๒๓ ผู้พิพากษาสมทบเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ มาใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาสมทบด้วย โดยอนุโลม

หมวด ๓

วิธีพิจารณาคดีแรงงาน

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๒๕^{๑๖} การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดไปยังคู่ความในคดีแรงงาน ให้กระทำโดยเจ้าพนักงานศาล หรือศาลแรงงานจะกำหนดให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือทางโทรสารหรือโดยวิธีอื่นใดก็ได้

มาตรา ๒๖ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ศาลแรงงานได้กำหนด ศาลแรงงานมีอำนาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็น และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา ๒๗ การยื่นคำฟ้องตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในศาลแรงงานให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา ๒๘^{๑๗} ในกรณีมีเหตุสมควร ศาลแรงงานอาจสั่งให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณา ณ สถานที่ที่มูลคดีเกิดขึ้นหรือสถานที่อื่นหรือในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ ก็ได้

^{๑๖} มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๗} มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๒๙ เพื่อให้การดำเนินการกระบวนพิจารณาคดีแรงงานเป็นไปโดยประหยัด สะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางมีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ ใช้บังคับในศาลแรงงานได้เมื่อได้รับอนุมัติจากประธานศาลฎีกาแล้ว

ข้อกำหนดนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๐ ศาลแรงงานอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้

มาตรา ๓๑ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การดำเนินกระบวนพิจารณาในศาลแรงงานเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าการกระทำใดของคู่ความฝ่ายใดเป็นการปฏิบัติผิดขั้นตอนหรือเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ให้ศาลแรงงานมีอำนาจสั่งให้คู่ความฝ่ายนั้นปฏิบัติหรือละเว้นการกระทำใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวได้

การฝ่าฝืนคำสั่งศาลแรงงานตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลแรงงานมีอำนาจสั่งกักขังจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งศาลแต่ต้องไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๓๒/๑^{๑๙} ถ้าบุคคลใดเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนอาจต้องอ้างอิงในภายหน้า จะสูญหายหรือยากแก่การนำมาเมื่อมีคดีแรงงานเกิดขึ้น หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานที่ตนจำนองจะอ้างอิงจะสูญหายเสียก่อนที่จะนำมาสืบหรือเป็นการยากที่จะนำมาสืบในภายหลัง บุคคลนั้นหรือคู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำขอต่อศาลแรงงานโดยทำเป็นคำร้องขอหรือคำร้องให้ศาลมีคำสั่งสืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

เมื่อศาลได้รับคำขอเช่นนั้น ให้ศาลออกหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาศาล และเมื่อได้ฟังบุคคลเหล่านั้นแล้ว ให้ศาลสั่งคำขอตามที่เห็นสมควรถ้าศาลสั่งอนุญาตตามคำขอแล้ว ให้สืบพยานหลักฐานไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ส่วนรายงานและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนั้นให้ศาลเก็บรักษาไว้

มาตรา ๓๒/๒^{๑๙} ในกรณีที่มิเหตุฉุกเฉิน เมื่อมีการยื่นคำขอตามมาตรา ๓๒/๑ ผู้ยื่นคำขอจะยื่นคำร้องรวมไปด้วยเพื่อให้ศาลแรงงานมีคำสั่งหรือออกหมายตามที่ขอโดยไม่ชักช้า และถ้าจำเป็น จะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานที่ขอสืบไว้ก่อน โดยมีเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

^{๑๙} มาตรา ๓๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๑๙} มาตรา ๓๒/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ให้นำมาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ และ
 มาตรา ๒๖๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่งโดย
 อนุโลม

ส่วนที่ ๒

วิธีพิจารณาคดีแรงงานในศาลแรงงาน

มาตรา ๓๓ คำฟ้องคดีแรงงานให้เสนอต่อศาลแรงงานที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล
 แรงงานนั้น ถ้าโจทก์มีความประสงค์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลแรงงานที่โจทก์หรือจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ใน
 เขตศาลแรงงาน เมื่อโจทก์แสดงให้ศาลแรงงานเห็นว่าการพิจารณาคดีในศาลแรงงานนั้น ๆ จะเป็น
 การสะดวก ศาลแรงงานจะอนุญาตให้โจทก์ยื่นคำฟ้องตามที่ขออนั้นก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าสถานที่ที่ลูกจ้างทำงานเป็นที่ที่มูลคดีเกิดขึ้น

ไม่ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ก่อนศาลแรงงานมีคำ
 พิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี คู่ความอาจร้องขอต่อศาลแรงงานที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ ขอให้โอน
 คดีไปยังศาลแรงงานอื่นที่มีเขตอำนาจได้ แต่จะต้องยกเหตุผลและความจำเป็นขึ้นอ้างถึง เมื่อศาล
 แรงงานพิจารณาเห็นสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขออนั้นก็ได้ แต่ห้ามมิให้ศาลแรงงานออกคำสั่ง
 เช่นว่านั้น เว้นแต่ศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไม่
 ยินยอมก็ให้ศาลแรงงานที่จะโอนคดีนั้นส่งเรื่องให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางชี้ขาด คำชี้ขาด
 ของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๓๔ ในท้องที่จังหวัดใดที่ยังไม่มีศาลแรงงานจังหวัดจัดตั้งขึ้น แต่อยู่ในเขต
 อำนาจของศาลแรงงานภาค โจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแรงงานภาคก็ได้ ถ้าโจทก์ยื่น
 คำฟ้องต่อศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลแรงงานภาค เมื่อศาลแรงงานภาคส่งรับคดีนั้นไว้
 พิจารณาแล้ว ให้ศาลแรงงานภาคออกไปนั่งพิจารณาพิพากษา ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้น

มาตรา ๓๕ โจทก์อาจยื่นคำฟ้องเป็นหนังสือ หรือมาแถลงข้อหาด้วยวาจาต่อหน้า
 ศาลก็ได้

ถ้าโจทก์มาแถลงข้อหาด้วยวาจา ให้ศาลมีอำนาจสอบถามตามที่จำเป็นเพื่อ
 ประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้วบันทึกรายการแห่งข้อหาเหล่านั้น อ่านให้โจทก์ฟังและให้โจทก์ลง
 ลายมือชื่อไว้

ในกรณีที่มีโจทก์หลายคน ศาลจะจัดให้โจทก์เหล่านั้นแต่งตั้งโจทก์คนใดคนหนึ่งหรือ
 หลายคนเป็นผู้แทนในการดำเนินคดีก็ได้

วิธีการแต่งตั้งผู้แทนตามวรรคสามให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา

๒๙

มาตรา ๓๖ นายจ้างหรือลูกจ้างจะมอบอำนาจให้สมาคมนายจ้างหรือสหภาพ
 แรงงานซึ่งตนเป็นสมาชิกหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง
 แรงงานหรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ดำเนินคดีแทนก็ได้

มาตรา ๓๗ เมื่อศาลแรงงานสั่งรับคดีไว้พิจารณาแล้ว ให้ศาลแรงงานกำหนดวันเวลาในการพิจารณาคดีโดยเร็ว และออกหมายเรียกจำเลยให้มาศาลตามกำหนด ในหมายนั้นให้จัดแจ้งรายการแห่งข้อหาและคำขอบังคับให้จำเลยทราบ และให้ศาลแรงงานสั่งให้โจทก์มาศาลในวันเวลาเดียวกันนั้นด้วย

จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันเวลาที่ศาลแรงงานนัดให้มาศาลก็ได้

มาตรา ๓๘ เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้ว ให้ศาลแรงงานไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน โดยให้ถือว่าคดีแรงงานมีลักษณะพิเศษอันควรระงับลงได้ด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีความสัมพันธ์กันต่อไป

ในการไกล่เกลี่ยของศาลแรงงาน ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ หรือเมื่อศาลแรงงานเห็นสมควร ศาลแรงงานจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าคู่ความเท่านั้นก็ได้

ในกรณีที่ศาลแรงงานได้ไกล่เกลี่ยแล้ว แต่คู่ความไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ ก็ให้ศาลแรงงานดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีประเด็นที่ยังไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกัน ให้ศาลแรงงานจัดประเด็นข้อพิพาทและบันทึกคำแถลงของโจทก์กับคำให้การของจำเลยอ่านให้คู่ความฟัง และให้ลงลายมือชื่อไว้ โดยจะระบุให้คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้ แล้วให้ศาลแรงงานกำหนดวันสืบพยานไปที่

ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การ ให้ศาลแรงงานบันทึกไว้ และดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

มาตรา ๔๐ เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๓๗ แล้ว ไม่มาตามกำหนดโดยไม่แจ้งให้ศาลแรงงานทราบเหตุที่ไม่มา ให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลแรงงานมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ

เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๓๗ แล้ว ไม่มาตามกำหนดโดยไม่แจ้งให้ศาลแรงงานทราบเหตุที่ไม่มา ให้ศาลแรงงานมีคำสั่งว่าจำเลยขาดนัด และพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียว

ในกรณีที่โจทก์หรือจำเลยได้แจ้งให้ศาลแรงงานทราบเหตุแล้ว และศาลแรงงานเห็นเป็นการสมควร ก็ให้กำหนดวันเวลานัดใหม่เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมาศาล

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ศาลแรงงานมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือมีคำสั่งว่าจำเลยขาดนัดตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง หากโจทก์หรือจำเลยมาแถลงให้ศาลแรงงานทราบถึงความจำเป็นที่ไม่อาจมาศาลได้ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ศาลแรงงานมีคำสั่ง ศาลแรงงานมีอำนาจไต่สวนถึงเหตุแห่งความจำเป็นนั้นได้ และหากเห็นเป็นการสมควร ให้ศาลแรงงานมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งตามมาตรา ๔๐ และดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำหลังจากที่ได้มีคำสั่งตามมาตรา ๔๐ นั้นใหม่เสมือนหนึ่งมิได้เคยมีกระบวนการพิจารณาเช่นนั้น

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่จำเลยไม่ยอมให้การตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือในกรณีที่ศาลแรงงานจะพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียวตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง ให้ศาลแรงงานมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานตามที่จำเป็นมาพิจารณาก่อนชี้ขาดตัดสินคดีได้

มาตรา ๔๓ ไม่ว่าการพิจารณาคดีจะดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลแรงงานมีอำนาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่ความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกัน ตามนัยที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ได้เสมอ

มาตรา ๔๔ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์ การอ้างและการยื่นบัญชีरणพยานของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้กระทำได้ภายในระยะเวลาที่ศาลแรงงานกำหนดตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมในอันที่จะให้ได้ความแจ้งชัดในข้อเท็จจริงแห่งคดี ให้ศาลแรงงานมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร

ในการสืบพยานไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลแรงงานเรียกมาเอง ให้ศาลแรงงานเป็นผู้ซักถามพยาน ตัวความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแรงงาน

เพื่อให้คดีเสร็จโดยรวดเร็วให้ศาลแรงงานนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปโดยไม่ต้องเลื่อนวันแต่มีเหตุจำเป็นที่สำคัญและศาลแรงงานจะเลื่อนครั้งหนึ่งได้ไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา ๔๖ ในการบันทึกคำเบิกความของพยาน เมื่อศาลแรงงานเห็นสมควรจะบันทึกข้อความแต่โดยย่อก็ได้ แล้วให้พยานลงลายมือชื่อไว้

มาตรา ๔๗ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานหรือศาลฎีกาขอให้มาให้ความเห็นและพยานที่ศาลแรงงานเรียกมาได้รับค่าบ่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักตามที่ศาลแรงงานหรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควร

มาตรา ๔๘ การพิจารณาคดีแรงงาน ให้ศาลแรงงานคำนึงถึงสภาพการทำงาน ภาวะค่าครองชีพ ความเดือดร้อนของลูกจ้าง ระดับของค่าจ้าง หรือสิทธิและประโยชน์อื่นใดของลูกจ้างที่ทำงานในกิจการประเภทเดียวกัน รวมทั้งฐานะแห่งกิจการของนายจ้างตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไป ประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดให้เป็นธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายด้วย

มาตรา ๔๙ การพิจารณาคดีในกรณีนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง ถ้าศาลแรงงานเห็นว่าการเลิกจ้างลูกจ้างผู้นั้นไม่เป็นธรรมต่อลูกจ้าง ศาลแรงงานอาจสั่งให้นายจ้างรับลูกจ้างผู้นั้นเข้าทำงานต่อไปในอัตราค่าจ้างที่ได้รับในขณะที่เลิกจ้าง ถ้าศาลแรงงานเห็นว่าลูกจ้างกับนายจ้างไม่อาจทำงานร่วมกันต่อไปได้ ให้ศาลแรงงานกำหนดจำนวนค่าเสียหายให้นายจ้างชดใช้ให้แทนโดยให้ศาลคำนึงถึงอายุของลูกจ้าง ระยะเวลาการทำงานของลูกจ้าง ความเดือดร้อนของลูกจ้างเมื่อถูกเลิกจ้าง มูลเหตุแห่งการเลิกจ้างและเงินค่าชดเชยที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับ ประกอบการพิจารณา

มาตรา ๕๐ เมื่อได้สืบพยานตามที่จำเป็นแล้ว ให้ถือว่าการศึกษาเป็นอันสิ้นสุด แต่คู่ความอาจแถลงการณ์ปิดคดีด้วยวาจาในวันเสร็จการศึกษาได้ แล้วให้ศาลแรงงานอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในเวลาสามวันนับแต่วันนั้น ผู้พิพากษาสมทบหากได้ลงลายมือชื่อในคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วจะไม่ร่วมอยู่ด้วยในเวลาอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้

ก่อนที่ศาลแรงงานอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้าศาลแรงงานเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลแรงงานอาจทำการพิจารณาต่อไปอีกได้

มาตรา ๕๑ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานให้ทำเป็นหนังสือและต้องกล่าวหรือแสดงข้อเท็จจริงที่ฟังได้โดยสรุปและคำวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีพร้อมด้วยเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยนั้น

ให้ศาลแรงงานส่งสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาไปยังกระทรวงแรงงานโดยไม่ชักช้า^{๒๐}

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ศาลแรงงานพิพากษาหรือสั่งเกินไปกว่า หรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง เว้นแต่ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นสมควรเพื่อความเป็นธรรมแก่คู่ความจะพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอบังคับก็ได้

มาตรา ๕๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ ให้ถือว่าผูกพันเฉพาะคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลแรงงานที่พิพากษาหรือมีคำสั่ง แต่ศาลแรงงานจะกำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นผูกพันนายจ้างและลูกจ้างอื่นซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกันในมูลความแห่งคดีด้วยก็ได้

หมวด ๔ อุทธรณ์

มาตรา ๕๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงานให้อุทธรณ์ได้เฉพาะในข้อกฎหมายไปยังศาลฎีกาภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษา หรือคำสั่งและให้ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์

เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาดตามวรรคสอง ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลฎีกา

มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลฎีกาสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้

มาตรา ๕๖ ให้ศาลฎีกาพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแรงงานโดยเร็วในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ให้ถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานได้วินิจฉัยมา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานฟังมายังไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมาย ให้ศาลฎีกาสั่งให้ศาลแรงงานฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่ศาลฎีกาแจ้งไป แล้วส่งสำนวนคืนศาลฎีกาโดยเร็ว

^{๒๐} มาตรา ๕๑ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ฟังใหม่จะเป็นผลให้คำพิพากษาเปลี่ยนแปลง ก็ให้ศาลแรงงานพิพากษาคดีนั้นใหม่ และให้นำมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีแรงงานขึ้นในศาลฎีกาเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานที่อุทธรณ์มาจากศาลแรงงาน

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลฎีกาอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานได้

หมวด ๕

วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา และการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๕๘ ก่อนมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้ามีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง นอกจากอำนาจที่บัญญัติไว้เป็นการทั่วไปในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว ให้ศาลแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามที่เห็นสมควรได้ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๙ คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้นตามมาตรา ๓ แห่งพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรมในวันเปิดทำการของศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือศาลแรงงานจังหวัด ให้ศาลชั้นต้นตามมาตรา ๓ แห่งพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรมคงพิจารณาพิพากษาต่อไปจนเสร็จ แต่ถ้าศาลนั้นเห็นสมควรก็ให้ออนคดีไปให้ศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือศาลแรงงานจังหวัดที่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้นเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาคดีต่อไปได้

มาตรา ๖๐ ในระหว่างที่ศาลแรงงานภาคและศาลแรงงานจังหวัดยังมิได้เปิดทำการในท้องที่ใด ให้ศาลแรงงานกลางมีเขตอำนาจในท้องที่นั้นด้วย โจทก์จะยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้นก็ได้ ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลแรงงานกลาง เมื่อศาลแรงงานกลางสั่งรับคดีนั้นไว้พิจารณาแล้ว ให้ศาลแรงงานกลางออกไปนั่งพิจารณาพิพากษา ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่นั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 7158
วันที่..... 14 ก.ค. 2558
เวลา..... 11.48 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๒๒๗๗๑

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์และฎีกา รวม ๙ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ รวม ๙ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ พ.ศ.
๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๔. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๕. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๖. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๗. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์และฎีกา)

๘. ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) และ

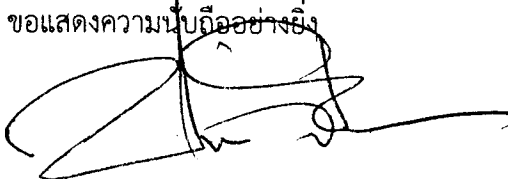
๙. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

รวม ๙ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวม ๙ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๖๒๖ / ๕๖ วันที่ 14 / ๗ / ๕๘
เวลา 13.09 ส.ค.ค.
สำนักการประชุม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก (ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๓๕ (น) / ๒๕๕๘
วันที่ ๑๕ / ๗ / ๕๘
เวลา ๑๓.๓๐ น.
สำนักการพิมพ์

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ รวมทั้งแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๙ มาตรา ๓๓ วรรคสาม มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เพิ่มมาตรา ๕๗/๑ และมาตรา ๕๗/๒)

เหตุผล

โดยที่ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้คดีแพ่งที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา แต่ระบบการอุทธรณ์คดีแรงงานในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกา ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่แก้ไขใหม่ดังกล่าว ประกอบกับได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีชั้นอุทธรณ์พิเศษต่าง ๆ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“มาตรา ๔ ในท้องที่ที่ศาลแรงงานเปิดทำการแล้ว ห้ามมิให้ศาลชั้นต้นอื่นใด ในท้องที่นั้นรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแรงงานไว้พิจารณาพิพากษา

ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ ไม่ว่าปัญหานั้น จะเกิดขึ้นในศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น ให้ศาลนั้นรอกำพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวแล้ว เสนอปัญหานั้นให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ไม่ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ก่อนศาลแรงงานมี คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี คู่ความอาจร้องขอต่อศาลแรงงานที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ ขอให้โอนคดีไปยังศาลแรงงานอื่นที่มีเขตอำนาจได้ แต่จะต้องยกเหตุผลและความจำเป็นขึ้นอ้างถึง เมื่อศาลแรงงานพิจารณาเห็นสมควรจะมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นก็ได้ แต่ห้ามมิให้ศาลแรงงานออก คำสั่งเช่นว่านั้น เว้นแต่ศาลแรงงานที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลแรงงานที่จะรับโอน คดีไม่ยินยอมก็ให้ศาลแรงงานที่จะโอนคดีนั้นส่งเรื่องให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษชี้ขาด คำชี้ขาดของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและ วิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแรงงานขอให้มาให้ความเห็น และพยานที่ศาลแรงงานเรียกมา มีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามที่ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในหมวด ๔ อุทธรณ์ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๔
อุทธรณ์และฎีกา

มาตรา ๕๔ การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน ให้อุทธรณ์ได้เฉพาะ ในข้อกฎหมายไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือ คำสั่งนั้น

การอุทธรณ์นั้นให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้ ศาลแรงงานส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ฝ่ายนั้นได้รับสำเนาอุทธรณ์

เมื่อได้มีการแก้อุทธรณ์แล้ว หรือไม่แก้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ศาลแรงงานรีบส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

มาตรา ๕๕ การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแรงงาน แต่คู่ความที่ยื่นอุทธรณ์อาจทำคำขอยื่นต่อศาลแรงงานซึ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษสั่งทุเลาการบังคับไว้ได้

มาตรา ๕๖ ให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแรงงานโดยเร็ว

ในการพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ให้ถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานได้วินิจฉัยมา แต่ถ้าข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานฟังมายังไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมายให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษสั่งให้ศาลแรงงานฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษแจ้งไป แล้วส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลแรงงานเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ฟังใหม่จะเป็นผลให้คำพิพากษาเปลี่ยนแปลงก็ให้ศาลแรงงานพิพากษาคดีนั้นใหม่ และให้นำมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๗/๒ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๗/๒ การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีแรงงานในศาลฎีกาให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นฎีกา มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ คดีที่ศาลแรงงานมีคำพิพากษาหรือคำสั่งก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา และให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา

บรรดาคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลฎีกาก่อนวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับในการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา

มาตรา ๙ ให้แผนกคดีแรงงานในศาลฎีกาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปตามความจำเป็นจนกว่าคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมจะประกาศกำหนดเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐ ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ยังไม่เปิดทำการ การวินิจฉัยว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามมาตรา ๙ วรรคสอง และการชี้ขาดในกรณีศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดีตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้วินิจฉัยหรือชี้ขาด คำวินิจฉัยและคำชี้ขาดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางให้เป็นที่สุด

การวินิจฉัยคดีว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอยู่แล้ว ศาลแรงงานหรือศาลยุติธรรมอื่น โดยความเห็นชอบของอธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางอาจมีคำสั่งให้ถือตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ได้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๑ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้คดีแพ่งถึงที่สุดในระดับชั้นศาลอุทธรณ์และคดีที่ขึ้นสู่ศาลฎีกาจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา แต่ระบบการอุทธรณ์คดีแรงงานในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกาไม่สอดคล้องกับหลักการที่แก้ไขใหม่ ประกอบกับได้มีการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีชำนาญพิเศษต่าง ๆ สมควรแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกาในคดีแรงงานให้มีความสอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาคดีแรงงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ รวมทั้งแก้ไขวิธีพิจารณาที่เกี่ยวข้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๓ วรรคสาม มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาค่าพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีแรงงานให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เพิ่มมาตรา ๕๗/๑ และมาตรา ๕๗/๒)

๒.๓ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการอุทธรณ์คดีแรงงานที่ศาลแรงงานมีคำพิพากษาก่อนวันเปิดทำการศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ โดยให้อุทธรณ์ไปยังศาลฎีกา และรองรับบรรดาคดีแรงงานที่ค้างพิจารณา (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๒.๔ กำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานกลางเป็นผู้ชี้ขาดว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานหรือไม่ และชี้ขาดในกรณีที่ศาลแรงงานอื่นไม่ยินยอมรับโอนคดี ในระหว่างที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่เปิดทำการ (ร่างมาตรา ๑๐)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖